

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2016 m. gruodžio 7 d.

ES pagalba Ukrainai: rezultatai kol kas yra „trapūs“, – teigia auditoriai

Naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje teigiama, kad ES pagalbos Ukrainai poveikis buvo ribotas ir nepaisant nuo to laiko suteikto naujo postūmio reformoms, iki šiol pasiekti rezultatai vis dar trapūs. Beveik visu audituotu laikotarpiu dėl nestabilaus politinio, teisinio ir administracinio konteksto buvo apribotas ES pagalbos veiksmingumas, – teigia auditoriai.

Auditoriai vertino, ar Europos Komisijos ir Europos išorės veikslių tarnybos pagalba buvo veiksminga remiant reformas Ukrainoje. Jie nagrinėjo viešųjų finansų valdymo ir kovos su korupcija sričių bei dujų sektoriaus rezultatus 2007–2015 m.

Auditoriai teigia, kad po 2014 m. Maidano įvykių ES ir Ukrainai bendradarbiaujant padaryta pažanga, tačiau Ukrainos patiriami sunkumai vis dar smarkiai veikia reformos procesą, o ankstesnių ir naujų oligarchų keliama rizika išlieka didelė. ES atsakas į 2014 m. krizę buvo greitas: ji šiai krizei išspręsti septynerių metų laikotarpiui skyrė 11,2 milijardo eurų paketą. Tačiau tai buvo sprendimas esant ekstremaliajai situacijai. ES greitai skyrė ir išmokėjo dideles pinigų sumas, prieš tai nenusprendusi dėl savo strategijos.

„Nepaisant tinkamų Komisijos pastangų, ES parama Ukrainai – vis dar neužbaigtas procesas“, – pareiškė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Szabolcs Fazakas. „Audito metu buvo priimtas tvirtas politinis įsipareigojimas vykdyti viešojo administravimo reformą. Tačiau dėl valdymo pokyčių reformoms iškilo grėsmė, o maži atlyginimai sukūrė paskatas keroti korupcijai. Norint pasiekti tikslus būtini tolesni veiksmai.“

Auditoriai nustatė, kad vykdant viešųjų finansų reformą ir nustačius pagerintą Ukrainos kovos su korupcija sistemą, buvo pasiekta tam tikrų apčiuopiamų ir tvarių rezultatų. Tačiau beveik visu 2007–2013 m. laikotarpiu vedant ES ir Ukrainos dialogą viešųjų finansų valdymas užėmė kuklią vietą. Iki 2014 m. Ukrainos vyriausybės ribotą įsipareigojimą vykdyti reformos procesą atspindėjo neišbaigti ir pavėluoti išdirbiai. Kova su korupcija buvo sustiprinta vykdant 2011 m. Vizų režimo liberalizavimo veikslių planą; procesas buvo pagreitintas pagerinus bendradarbiavimą po Maidano įvykių. Tačiau nepaisant nuo 2014 m. suteikto naujo postūmio reformoms, iki šiol pasiekti rezultatai išlieka trapūs. Kovos su korupcija priemonių rezultatai dar nepaaiškėjo.

Paramos sąlygų nustatymo arba jų vykdymo vertinimo trūkumai neigiamai paveikė paramos biudžetui ir finansinės pagalbos koncepciją. Tačiau ES pagalbos įgyvendinimo stebėjimas buvo iš esmės veiksmingas, o sustabdyti ES paramos biudžetui

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitą rasite čia www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

mokėjimai pagreitino viešųjų finansų valdymo prioritetų vykdymą 2011–2013 m.

Dujų sektoriuje pasiekta tam tikros pažangos gerinant valdymą ir užtikrinant ES dujų tiekimą per Ukrainą. Tačiau ES ir Ukrainos dialogą dujų klausimais paveikė Ukrainos svyruojantis įsipareigojimas ir skirtingos ES suinteresuotųjų šalių nuomonės. ES pagalbos koncepcija siekiant pagerinti valdymą ir dujų tiekimo saugumą apėmė sąlygas, kurios buvo miglotos ir kurias buvo sudėtinga vertinti. Vykdam stebėjimą kartais trūkdavo aukštos kokybės duomenų, o ES ir Ukrainos bendrose ataskaitose nebuvo pateikiamas pakankamai išsamus patiriamų sunkumų paaiškinimas. Iki 2014 m. ES pagalba turėjo nedidelį poveikį Ukrainos dujų sektoriaus veikimui, o su dujų tiekimo saugumu susiję rezultatai buvo nevienareikšmiai. Tačiau vienas po to pasiektas laimėjimas buvo 2015 m. balandžio mėn. priimtas dujų įstatymas, atitinkantis trečiojo ES energetikos teisės aktų rinkinio nuostatas.

Auditoriai teikia keletą rekomendacijų, skirtų pagerinti ES pagalbos Ukrainai veiksmingumą. Komisija ir Išorės veikslių tarnyba turėtų:

- Plėtojant dialogą su Ukraina procesą labiau akcentuoti viešųjų finansų valdymą;
- Pagerinti finansinės pagalbos sąlygų ir išmokėjimo koncepciją;
- Sustiprinti pagalbos įgyvendinimo stebėjimą;
- Labiau akcentuoti veiksmingą reformų įgyvendinimą ir tvarumą;
- Imtis priemonių siekiant padaryti Ukrainai dujų sektoriuje teikiamą ES pagalbą veiksmingesnę.

Pastabos leidėjams

Ukraina yra viena iš didžiausių ir politiškai svarbiausių Europos Sąjungos kaimynių. Tačiau šalyje vyrauja institucinis ir politinis nestabilumas, su valdymu susijusios problemos bei ekonominiai ir finansiniai sunkumai.

Nuo to laiko, kai 1991 m. įgijo nepriklausomybę, Ukraina turi sukaupusi prastų ekonominės veiklos rezultatų patirties. Šio amžiaus pirmojo dešimtmečio pradžioje teigiamus ekonominio augimo rodiklius smarkiai paveikė 2008 m. pasaulinė krizė, nuo to laiko ekonomikai sudėtinga atsigaivinti. Metams bėgant daugiausia dėl netinkamo viešųjų lėšų valdymo Ukrainos valstybės finansų padėtis smarkiai pablogėjo. Be to, valstybės biudžeto pajamos neigiamai veikia didelio masto šešėlinė ekonomika. Nepaisant su reformomis susijusių pastangų, Ukraina vis dar laikoma labiausiai korumpuota šalimi Europoje. Įsišakniję interesai turi įtakos viešosios politikos formavimui. Oligarchų klanai ir toliau daro lemiamą poveikį Ukrainos ekonomikai, politikai ir žiniasklaidai.

Nuo 2014 m. kilo trys svarbūs politiniai įvykiai: 2004 m. Oranžinė revoliucija, 2010 m. prezidento rinkimai ir 2014 m. Maidano revoliucija. Nuo 2014 m. pradžios Ukrainos teritoriniam vientisumui iškilo rimtas pavojus.

Konfliktas Rytų Ukrainoje labai paaštrino ekonominius ir finansinius sunkumus, su kuriais susiduria šalis.

ES ir Ukrainos bendradarbiavimas yra Europos kaimynystės politikos, jos rytinės dimensijos – Rytų partnerystės – dalis. 2007–2015 m. ES finansinę pagalbą sudarė 1,6 milijardo eurų vertės dotacijos: pusę šios pagalbos sudarė parama biudžetui ir 3,4 milijardo eurų vertės makrofinansinės paskolos.

Specialioji ataskaita Nr. 32/2016 „ES pagalba Ukrainai“ paskelbta 23 ES kalbomis.